

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/10/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4615205576
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4615205576.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej a členov senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a JUDr. Vladimíra Novotného vo veci starostlivosti súdu o maloletého G. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: U. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., P. XXXX/XX a C.. I. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. Y. XXX, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 27. októbra 2015, č. k. 9P/123/2015-93, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Ž i a d e n z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh otca na zvýšenie výživného a o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, §76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zák. č. 36/2005 Z.z., Zákona o rodine. Vychádzal zo zásady, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov zistených porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného, ktorá bola rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/205/2014 z 28.04.2015, kedy došlo k schváleniu rodičovskej dohody, ktorou bol maloletý G. zverený do osobnej starostlivosti otca od 07.04.2015 a matka bola zaviazaná prispievať na jeho výživu sumou 50 euro mesačne, uplynul len jeden mesiac a nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného. Citovaný rozsudok nadobudol právoplatnosť 11.05.2015 a návrh v preskúmvanej veci podal otec 08.06.2015. V čase poslednej úpravy výživného bol otec samostatne zárobkovo činnou osobou a poberateľom výsluhového dôchodku v sume 668,62 euro: Podľa daňového priznania základ dane z podnikania činil 3,01 euro. V súčasnej dobe naďalej poberá výsluhový dôchodok v rovnakej výške, od 27.07.2015 je zamestnaný v spoločnosti ABAS SR Managment s.r.o., so sídlom v Bratislave, v auguste 2015 dosiahol zárobok 373,19 euro. Oproti predchádzajúcej úprave nastala zmena v tom, že jeho družka M. V., s ktorou žije v spoločnej domácnosti a s ktorou majú spoločné dieťa, maloletého dieťa I., nar. XX. XX. XXXX, ukončila materskú dovolenku a zamestnala sa, dosahuje príjem 515,97 euro. Otec býva v rodinnom dome, spláca hypotéku, a poistenie nehnuteľnosti 504 euro, elektrinu, vodu plyn 148 euro, výživné na maloletého U. 120 euro, spotrebný úver na rekonštrukciu a zariadenie 94,73, životnú poisťku k hypotéke 79,83 euro, úrazovú poisťku 21,69 euro, náklady na prevádzku motorového vozidla 100 euro, telefón 60 euro. Vyživovaciu povinnosť má k trom maloletým deťom, na maloletého syna I., nar. XX.XX.XXXX, pochádzajúceho z druhovského pomeru, na ktorého bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zaviazaný prispievať sumou 100 euro na výživné. Pokiaľ ide o matku, v čase predchádzajúcej

úpravy mala príjem 439,28 eura, naďalej pracuje ako účtovníčka s priemerným mesačným zárobkom 440,61 eura, obýva dvojizbový byt, platí nájom 215,89 euro, rozhlas, televíziu 4,64 euro, poisťné 59,92 a spláca zamestnávateľovi pôžičku vo výške 1 000 euro mesačne po 50 euro. Vyživovaciu povinnosť má k dvom maloletým deťom. Maloletý G. je žiakom 3 B, F. v P., odbor W., je tichej povahy, uzatvorený, introvert, otec sa zaujíma o jeho študijné výsledky a dochádzku syna. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu súd prvého stupňa návrh z dôvodov vyššie uvedených zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý sa nestotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že od poslednej úpravy výživného nenastala zmena pomerov. Poukázal na konanie sp. zn. 9P/114/2012, v ktorom sa rozhodovalo o návrhu matky na zvýšenie výživného, ktorý bol zamietnutý s odôvodnením, že jej príjem sa zvýšil. O pár mesiacov si matka podala opätovný návrh na zvýšenie výživného a súd rozhodol o zvýšení, aj keď sa u nej závažným spôsobom nezmenila finančná situácia. U matky bol zohľadnený rozdiel medzi príjmami a výdavkami, u neho boli vymenované iba príjmy a jeho rozdiel medzi príjmami a výdavkami zo živnosti z roku 2013 bol 41,82 euro. Jeho výdavky na bývanie, bez stravy a oblečenia, sú 1 218 euro. Aj napriek tomu, že súd konštatuje, že zmenil zamestnanie a jeho príjem sa znížil, rozhodol zvýšením výživného so spätnou platnosťou. Dňa 23.07.2014 podal návrh na zmenu zverenia maloletého G. do jeho starostlivosti na základe pretrvávajúcich konfliktov medzi dieťaťom a matkou. Tento návrh konzultoval s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a s návrhom súhlasil aj maloletý. Žiadal pozastaviť platnosť rozsudku č.k. 9P/325/2013-175 do rozhodnutia o jeho návrhu na zmenu zverenia. Aj napriek tomu, že maloletý bol už druhý mesiac u neho, navrhovateľke zaplatil výživné v plnej výške a súd jeho žiadosť neakceptoval a výživné zvýšil. V čase, keď bola schválená dohoda rodičov, ktorou bol maloletý zverený do jeho starostlivosti a určené výživné 50 euro sa riešilo, aby bol syn zverený do jeho starostlivosti a myslel si, že ak by s výškou výživného nesúhlasil, pojednávanie bude odročené a syn mu nebude zverený. Po obdržaní rozhodnutia podal návrh na zvýšenie výživného, o ktorom sa podľa vyjadrenia sudkyne malo rozhodnúť už v konaní o zverení maloletého do jeho starostlivosti. Poukázal na to, že matke zvýšili výživné na základe správy školy o výške nákladov 350 euro, ktoré náklady sú aj naďalej, má ich aj on, čo však súd neakceptoval, matka naďalej pracuje ako účtovníčka, nie je stotožnený s tou informáciou, nakoľko vedie pre firmu celé účtovníctvo, manipuluje s veľkou hotovosťou a sama si vystavuje potvrdenia o príjme. V rozsudku súd opomenul uviesť, že má príjem aj zo živnosti. Rovnako tak, že má síce výsluhový dôchodok, ale z neho mu exekútorka zráža výživné, ktoré nebol schopný platiť v plnej výške, preto matka dieťaťa podala na neho návrh na exekúciu, preto jeho príjem nie je taký, ako sa uvádzal v rozsudku súdu prvého stupňa.

Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasila s dôvodmi odvolania, poukazovala na to, že vyživovaciu povinnosť si plní riadne a prispieva synovi nad rámec výživného. Uviedla, že tri týždne po právoplatnosti rozsudku požiadal otec o zvýšenie výživného argumentujúc tým, že sa výdavky nezmenili, ale stúpajú. V čase, keď bol syn v jej starostlivosti, výdavky boli preukázateľné, syn býval v internáte, kde hradila ubytovanie, stravu, vreckové, cestovné. Po jeho zverení do starostlivosti otca výdavky na syna klesli, pretože je odhlásený zo školského internátu, v máji, júni 2015 dochádzal do školy sporadicky, otec mu neplatil stravu ani cestovné, v júli a v auguste bol syn v P. u jej matky, kde mu otec stravu neplatil a všetky náklady znášala jej matka. Od piatku do nedele každý týždeň od septembra 2015 je syn u jej matky, otec na stravu, ani spotrebu energie neprispieva, považuje to za samozrejmosť, že syn je u jej matky, ktorá je však starobná dôchodkyňa a jej príjem tvorí len starobný dôchodok. Ani s dochádzkou syna nemá spojené výdavky, nakoľko dochádza vlakom, na ktorý mu zabezpečila poukážku na bezplatné cestovné a v prípade, že nemá spoj do trvalého bydliska, vozí ho svojím autom. Tvrdenie, že vo firme je zamestnaná na pozícii hlavnej účtovníčky nie je pravdou, pracuje ako personalistka na skrátenej pracovnej úvazok a jej príjem zo živnosti bol na pojednávaní zohľadnený.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie otca bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v § 156 ods. 3 OSP a po preskúmaní rozsudku súdu prvého stupňa a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 2 písm. a/ OSP) dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh otca doručený súdu prvého stupňa dňa 08.06.2015 na zvýšenie vyživovacej povinnosti matky na maloletého G. zo sumy 50 euro na sumu 150 euro mesačne od 07.04.2015 z dôvodu, že od predchádzajúceho rozhodnutia sa výdavky na syna zvyšujú.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Ako už uviedol súd prvého stupňa, vyššie citované zákonné ustanovenia vyjadrujú zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Táto sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť zvýšenie nákladov dieťaťa a v súvislosti s pribúdajúcim vekom, s fyzickým vyspíevaním, formami prípravy na budúce povolanie, ako aj zmena v možnostiach povinného plniť si vyživovaciu povinnosť v doterajšom rozsahu. V tomto prípade pôjde o rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného, jeho invaliditu, alebo také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) jeho zárobku či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas.

Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen celistvo zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale taktiež prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.).

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa vo svetle zhora popísaných záverov a v intenciách citovaných zákonných ustanovení zisťoval zmenu pomerov na strane všetkých účastníkov v konaniach, ku ktorej došlo z posledného rozhodovania o výživnom. V tomto smere dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver. Nakoľko odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 OSP sa obmedzil len na skonštatovanie jeho správnosti. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia len zvýrazňuje, že posledná úprava výživného na maloletého G. bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č.k. 11P/2015/2014-62 do dňa 28.04.2015, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, ktorou bol maloletý G. zverený do osobnej starostlivosti otca od 07.04.2015 a matka bola zaviazaná prispievať na jeho výživu sumou 50 euro mesačne od 07.04.2015. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.05.2015. Návrh v tejto veci podal otec dňa 08.06.2015, a teda pre právne posúdenie veci bolo podstatné, aká zmena pomerov nastala od 11.05.2015 do 08.06.2015. Súd prvého stupňa správne zameral dokazovanie na zisťovanie týchto zmien na strane matky, otca i maloletého G. a dospel k správne záveru, že na strane otca oproti predchádzajúcej úprave nastala zmena v tom, že okrem výsluhového dôchodku má aj príjem zo zamestnania vo firme ABAS SR Management, kde pracuje od 27.07.2015 a jeho príjem je 373,19 euro, jeho družka s ktorou má maloletého syna I. je zamestnaná a jej príjem je 515,97 euro. Z podnikateľskej činnosti za rok 2014 mal otec základ dane 3,01 eura, vyživovacia povinnosť mu nepribudla, rovnako sa nezmenili ani jeho majetkové pomery. Pokiaľ ide o matku, prišlo u nej len k nepatrnému zvýšeniu príjmu zo sumy 439,28 euro na 440,61 eura a z podnikania, ako vyplýva z daňového priznania za rok 2014, vykázala stratu 153,86 euro. Tvrdenia otca uvádzané v odvolaní, že pracuje ako účtovníčka preukázané neboli, matka uviedla, že pracuje ako personalistka na skrátenej pracovný úväzok. Tvrdenie otca uvádzané v odvolaní, že v čase poslednej úpravy práv a povinnosti

k maloletému G. nevenoval pozornosť zvýšeniu výživného, preto až následne podal tento návrh z hľadiska právneho posúdenia veci nie je podstatné, pretože ako bolo vyššie uvedené, pri rozhodovaní súdu k zmene výživného môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Keďže u dieťaťa maloletého G. a ani u matky nebola zistená taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného, súd prvého stupňa správne návrh zamietol.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže ide o konanie, ktoré mohlo začať bez návrhu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie prípustné.